Grondwettelijk Hof

Arrest nr. 139/2026
van 19 november 2026
Rolnummer : 8747

In zake : de vordering tot schorsing van de artikelen 46, 49, 50, 82, 83, 90, 91, 94, 129 tot 133, 142 tot 149 en 151 tot 156 van de wet van 30 mei 2026 « houdende de pensioenhervorming », ingesteld door Frédéric Botte en anderen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters Joséphine Moerman en Pierre Nihoul, de rechters Thierry Giet, Michel Pâques, Yasmine Kherbache, Sabine de Bethune, Emmanuelle Bribosia, Willem Verrijdt, Kattrin Jadin, Magali Plovie en Frank Fleerackers, en, overeenkomstig artikel 60*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, emeritus rechter Danny Pieters, bijgestaan door griffier Nicolas Dupont, onder voorzitterschap van voorzitster Joséphine Moerman,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. *Onderwerp van de vordering en rechtspleging*

Bij verzoekschrift dat op 31 augustus 2026 op het elektronisch platform van het Hof is neergelegd, is een vordering tot schorsing van de artikelen 46, 49, 50, 82, 83, 90, 91, 94, 129 tot 133, 142 tot 149 en 151 tot 156 van de wet van 30 mei 2026 « houdende de pensioenhervorming » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 1 juni 2026, tweede editie) ingesteld door Frédéric Botte, Françis Campagnolo, Michaël Delruelle, Anne-Cristine Gerlach, Alain Janssen, Fabrice Lamy, Glenn Nollet, Balazs Podmaniczki, Dirk Schoenaerts, Alain Van Houtte, Steven Van Vlasselaer, Luc Van Vliet, Benny Vermeulen, Bart Versyck en Jean-Marc Zanette, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Stijn Verbist en mr. Joris Claes, advocaten bij de balie van Antwerpen.

Bij hetzelfde verzoekschrift vorderen de verzoekende partijen eveneens de vernietiging van dezelfde wetsbepalingen.

Bij beschikking van 8 september 2026 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers Danny Pieters en Kattrin Jadin te hebben gehoord, de terechtzitting voor de debatten over de vordering tot schorsing bepaald op 7 oktober 2026, na de in artikel 76, § 4, van de bijzondere

NIET VERBETERDE KOPIE

wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof bedoelde overheden te hebben uitgenodigd hun eventuele schriftelijke opmerkingen, in de vorm van een memorie, uiterlijk op 2 oktober 2026 in te dienen en een afschrift ervan binnen dezelfde termijn aan de verzoekende partijen over te zenden, alsook, via mail, op het mailadres griffie@const-court.be.

Schriftelijke opmerkingen zijn ingediend door :

- Alain Russo, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Philippe Vande Casteele, advocaat bij de balie van Antwerpen (tussenkomende partij);

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Bart Martel en mr. Liesbet Vandenplas, advocaten bij de balie te Brussel**.**

Op de openbare terechtzitting van 7 oktober 2026 :

- zijn verschenen :

. mr. Joris Claes en mr. Kobe Hermans, advocaat bij de balie van Antwerpen, *loco* mr. Stijn Verbist, voor de verzoekende partijen;

. mr. Dominiek Vandenbulcke, advocaat bij de balie te Brussel, *loco* mr. Philippe Vande Casteele, voor de tussenkomende partij;

. mr. Bart Martel, mr. Liesbet Vandenplas en mr. Quinten Jacobs, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers Danny Pieters en Kattrin Jadin verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de voormelde bijzondere wet van 6 januari 1989 met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

NIET VERBETERDE KOPIE

II. *In rechte*

A. Standpunt van de partijen voor het Hof

1. Ten aanzien van de ontvankelijkheid

A.1. De verzoekende partijen, vijftien militairen in actieve dienst geboren tussen 1971 en eind 1973, zijn van oordeel dat zij beschikken over een belang bij hun vordering tot schorsing en beroep tot vernietiging. Door de bestreden bepalingen kunnen zij namelijk niet langer op pensioen gaan op 56 jaar maar moeten zij afhankelijk van het feit of ze geboren zijn in 1971, 1972 of 1973 respectievelijk één, twee of drie jaar langer werken. Concreet wijzigen hun pensioendata als volgt :

	Initiële pensioendatum	Nieuwe pensioendatum
Eerste verzoekende partij	1 oktober 2029	1 augustus 2032
Tweede verzoekende partij	1 oktober 2028	1 oktober 2030
Derde verzoekende partij	1 januari 2028	1 januari 2029
Vierde verzoekende partij	1 juli 2028	1 juli 2030
Vijfde verzoekende partij	1 april 2027	1 april 2028
Zesde verzoekende partij	1 juli 2029	1 mei 2032
Zevende verzoekende partij	1 januari 2029	1 december 2030
Achtste verzoekende partij	1 januari 2030	1 november 2032
Negende verzoekende partij	1 januari 2030	1 november 2032
Tiende verzoekende partij	1 januari 2028	1 december 2028
Elfde verzoekende partij	1 juli 2029	1 juli 2032
Twaalfde verzoekende partij	1 juli 2028	1 juni 2030
Dertiende verzoekende partij	1 april 2027	1 februari 2028
Veertiende verzoekende partij	1 oktober 2028	1 oktober 2030
Vijftiende verzoekende partij	1 april 2027	1 april 2028

Daarnaast merken zij op dat zij door de bestreden bepalingen een lager pensioen zullen ontvangen aangezien voor de berekening van de referentiewedde met een langere periode rekening wordt gehouden en het tantième naar 1/60ste wordt herleid.

A.2. De tussenkomende partij is van oordeel dat zij beschikt over een belang bij haar tussenkomst. Als militair van het actief kader, geboren in 1974, moet zij door de bestreden bepalingen namelijk vier jaar langer werken.

A.3.1. De Ministerraad is van oordeel dat het beroep tot vernietiging en de vordering tot schorsing gedeeltelijk onontvankelijk zijn bij gebrek aan belang. Hij voert allereerst aan dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij de schorsing en vernietiging van de bestreden bepalingen in zoverre zij andere cohorten raken dan die van 1971, 1972 en 1973. De verzoekende partijen zijn immers allemaal geboren tussen 1971 en 1973 en behoren dus niet tot die cohorten.

Vervolgens doet hij gelden dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij de schorsing en vernietiging van de artikelen 49 en 50, tweede lid, *c)* en *e)*, van de wet van 30 mei 2026 « houdende de pensioenhervorming » (hierna : de wet van 30 mei 2026). De artikelen 49 en 50, tweede lid, *e)*, van de wet van 30 mei 2026 hebben betrekking op de aanpassing van de referentiewedde voor de berekening van het overlevingspensioen. De verzoekende partijen tonen evenwel niet aan dat zij daarop aanspraak zouden kunnen maken. Artikel 50, tweede lid, *c*), van de wet van 30 mei 2026 heeft dan weer betrekking op het rijdend personeel van HR Rail, terwijl alle verzoekende partijen militair zijn. In het algemeen geldt overigens dat het beroep tot vernietiging en de vordering tot schorsing niet ontvankelijk zijn in zoverre de verzoekende partijen grieven aanvoeren tegen de bestreden bepalingen in de mate dat die op andere personen dan militairen van toepassing zijn.

Voorts zet hij uiteen dat de verzoekende partijen evenmin belang hebben bij de schorsing en vernietiging van de artikelen 82, 83, 90, 91, 94, 129, 130, 131, 132 en 133 van de wet van 30 mei 2026, die ertoe strekken het systeem van pensionering wegens medische ongeschiktheid af te schaffen. De verzoekende partijen voeren niet aan en tonen dus ook niet aan dat zij nadeel van die afschaffing ondervinden.

Tot slot geldt volgens de Ministerraad hetzelfde voor de artikelen 149, tweede lid, *c)*, *d)* en *e)*, 152 en 153 van de wet van 30 mei 2026. Die bepalingen hebben betrekking op militairen met de rang van generaal-majoor, militairen met de rang van luitenant-generaal en militairen die gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om te worden overgeplaatst naar een andere openbare werkgever, terwijl geen van de verzoekende partijen een dergelijke rang bekleedt of van die mogelijkheid gebruik heeft gemaakt.

A.3.2. De Ministerraad is tevens van oordeel dat het beroep tot vernietiging en de vordering tot schorsing gedeeltelijk onontvankelijk zijn bij gebrek aan uiteenzetting van de middelen. De verzoekende partijen formuleren immers geen grieven tegen de artikelen 49, 50, tweede lid, *c)* en *e)*, 82, 83, 90, 91, 94, 129, 130, 131, 132, 133, 148 en 154 van de wet van 30 mei 2026. Daarnaast maken zij opmerkingen over wijzigingen aan het tantième, maar identificeren ze niet de bepalingen waaruit die wijzigingen volgen en zetten zij al zeker niet uiteen hoe die wijzigingen ongrondwettig zouden zijn.

NIET VERBETERDE KOPIE

2. Ten aanzien van het risico van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel

A.4.1. De verzoekende partijen zetten allereerst uiteen dat zij door de bestreden bepalingen een ernstig nadeel ondervinden. Zij moeten namelijk kort vóór hun pensioen, voor sommigen van hen zelfs op minder dan één jaar ervan, plots één, twee of drie jaar langer werken, en dat na een zware loopbaan met lange buitenlandse missies, fysieke risico's, een grote fysieke en mentale tol, lange verplaatsingen en gemis van familie en vrienden, terwijl zij reeds plannen hadden gemaakt voor na hun pensionering. De vijfde en dertiende verzoekende partij merken in dat verband op dat zij wilden focussen op de zorg voor een hulpbehoevende ouder, en de vijftiende verzoekende partij wijst erop dat zij door haar beroep haar gezin vaak lang niet heeft gezien.

A.4.2. Vervolgens wijzen de verzoekende partijen erop dat dat nadeel onmogelijk te herstellen is. De tijd die zij langer moeten werken en dus niet kunnen besteden aan vrienden, familie of andere activiteiten kan niet worden teruggeven en de bijkomende risico's op fysiek en mentaal vlak kunnen niet worden gecompenseerd. In ieder geval geldt dat voor de verzoekende partijen geboren in 1971 aangezien de uitspraak van het Hof over het beroep tot vernietiging al snel één tot twee jaar op zich laat wachten.

Bovendien dient volgens de verzoekende partijen rekening te worden gehouden met de impact op derden. De verzoekende partijen zullen reeds aangegane engagementen immers niet kunnen nakomen en zullen minder tijd kunnen doorbrengen met hun gezin en hun ouders. Daarnaast worden zij zelf ook nog eens financieel getroffen aangezien zij een lager pensioen zullen krijgen.

A.4.3. Tot slot merken de verzoekende partijen op dat het nadeel, dat zich in de onmiddellijke toekomst zal manifesteren maar zich nog niet heeft voorgedaan, alleen door een schorsing kan worden vermeden aangezien het in causaal verband staat met de bestreden bepalingen.

A.5. De tussenkomende partij beaamt hetgeen de verzoekende partijen uiteenzetten met betrekking tot het risico van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

A.6.1. De Ministerraad is van oordeel dat het moeilijk te herstellen ernstig nadeel niet is aangetoond. Hij wijst allereerst erop dat het door de verzoekende partijen aangevoerde ernstig nadeel, namelijk de verplichting om minstens één jaar langer te moeten werken, uitsluitend is afgeleid uit de artikelen 142 tot 149 en 151 tot 156 van de wet van 30 mei 2026.

A.6.2. Voorts zet hij uiteen dat het aangevoerde ernstig nadeel op een verkeerde premisse berust. De wijziging van de pensioenleeftijd houdt immers geen verplichting in om ook effectief langer te werken. Militairen die dat niet wensen, kunnen namelijk ontslag nemen, wat alleen kan worden geweigerd indien dat strijdig is met het dienstbelang. Die keuze heeft weliswaar gevolgen op het vlak van inkomen en sociale rechten, maar dat zijn geen gevolgen die voortvloeien uit de bestreden bepalingen.

A.6.3. In ondergeschikte orde, in zoverre het Hof toch de verplichting om langer te werken in aanmerking neemt, voert de Ministerraad aan dat de verzoekende partijen niet aantonen dat het een ernstig nadeel betreft. Zij beperken zich tot vage en niet onderbouwde beweringen, terwijl zij wel nog steeds vóór de leeftijd van 60 jaar op pensioen kunnen en zij een relatief hoog pensioenbedrag zullen ontvangen. Bovendien beroepen zij zich deels op nadelen die zich reeds hebben voorgedaan en die dus niet voortvloeien uit de bestreden bepalingen.

Het enige concrete element dat zij aanvoeren, bestaat volgens de Ministerraad in het feit dat hun vooruitzichten om op een bepaalde leeftijd op pensioen te kunnen gaan, worden gefnuikt. Dat element volstaat op zich evenwel niet om van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel te spreken. Het feit dat de verzoekende partijen in dat verband verwijzen naar bijzondere omstandigheden, zoals het feit dat zij lange buitenlandse missies hebben gedaan met een grote fysieke en mentale tol en hun familie en vrienden lang hebben moeten missen, doet volgens de Ministerraad niet anders besluiten. Die nadelen hebben zich reeds voorgedaan en niets wijst erop dat de verzoekende partijen daarmee nog zullen worden geconfronteerd indien zij beslissen om langer te werken. Het is immers een van de beheersregels bij het gevoerde personeelsbeleid dat geografische mutaties sterk worden beperkt vanaf de leeftijd van 51 jaar in zoverre de operationele noodwendigheden dat toelaten. Daarnaast vinden militaire opdrachten en oefeningen vooral in het begin van de loopbaan plaats en hebben alle verzoekende partijen het recht om halftijds of vier vijfde te werken. In ieder geval worden de fysieke proeven aangepast aan de leeftijd van de militair, wordt bij elke deelname aan een zending de individuele medische geschiktheid beoordeeld en worden medische beperkingen toegekend indien een militair niet langer medisch of fysiek inzetbaar is.

NIET VERBETERDE KOPIE

Voor het overige merkt de Ministerraad op dat er voor militairen verschillende stelsels bestaan die ertoe strekken ruimte te maken voor zorg voor gezins- en familieleden, dat eventuele financiële nadelen in principe herstelbaar zijn en het tegendeel zeker niet wordt aangetoond, en dat de voorbereiding van het pensioen niet zonder voorwerp is geworden. De pensionering wordt immers slechts uitgesteld. Het opnieuw voorbereiden van het pensioen vergt mogelijk wel bijkomende inspanningen van de verzoekende partijen, maar zij tonen niet aan dat dat een ernstig nadeel vormt.

A.6.4. De Ministerraad voert daarnaast aan dat het aangevoerde nadeel voor de verzoekende partijen met geboortejaar 1972 en 1973 zou kunnen worden hersteld bij een eventuele vernietiging. Het Hof streeft immers ernaar uitspraak te doen binnen een termijn van twaalf maanden en haalt die termijn ook in de meeste zaken. Het Hof zal aldus uitspraak kunnen doen over het beroep tot vernietiging vóór het verstrijken van de oorspronkelijke pensioendatum van die verzoekende partijen.

A.6.5. Tot slot wijst de Ministerraad erop dat de verzoekende partijen in hun verzoekschrift persoonlijke levensplannen aanhalen die ze zelf in de voorwaardelijke wijs formuleren. In zoverre die plannen in het gedrang zouden komen, gaat het om zuiver hypothetische nadelen die de schorsing niet kunnen verantwoorden.

NIET VERBETERDE KOPIE

B. Beoordeling door het Hof

1. Ten aanzien van de wet van 30 mei 2026 « houdende de pensioenhervorming »

B.1. Het beroep tot vernietiging en de vordering tot schorsing zijn gericht tegen de wet van 30 mei 2026 « houdende de pensioenhervorming » (hierna : de wet van 30 mei 2026), en meer bepaald tegen de artikelen 46, 49, 50, 82, 83, 90, 91, 94, 129 tot 133, 142 tot 148, 149, met uitzondering van het tweede lid, *a)*, het derde lid en het vierde lid ervan, en 151 tot 156 van die wet.

B.2.1. Zoals het opschrift ervan aangeeft, hervormt de wet van 30 mei 2026 de pensioenstelsels. De wet van 30 mei 2026 voorziet meer bepaald in de volgende maatregelen :

« - het uitdoven van de preferentiële pensioenleeftijden voor militairen en rijdend personeel van HR Rail;

- de verlenging van de referentiewedde voor de berekening van het ambtenarenpensioen;

- de afschaffing van de preferentiële tantièmes en de verhogingscoëfficiënten;

- de wijziging van de aanneembaarheid voor het ambtenarenpensioen van periodes van verlof, disponibiliteit, loopbaanonderbreking en andere vormen van afwezigheid;

- de afschaffing van de perequatie voor de lopende pensioenen in het ambtenarenpensioenstelsel;

- de harmonisatie in de drie stelsels van de loopbaanvoorwaarde voor vervroegde pensionering;

- de invoering in de drie stelsels van een nieuwe bijkomende mogelijkheid tot vervroegd pensioen voor een lange, effectief gewerkte loopbaan vanaf 60 jaar en 42 loopbaanjaren en waarbij elk loopbaanjaar minstens 234 effectief gewerkte dagen telt;

- de invoering in de drie stelsels van de vermindering of verhoging van het pensioenbedrag bij toekenning vóór of na de wettelijke pensioenleeftijd;

- de afschaffing van het pensioen wegens lichamelijke ongeschiktheid;

- de invoering van een werkvoorwaarde in de drie stelsels » (*Parl. St.*, Kamer, 2025-2026, DOC 56-1405/001 en DOC 56-1406/001, pp. 15-16).

B.2.2. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat die maatregelen meerdere doelstellingen nastreven. Allereerst hebben zij tot doel de houdbaarheid van het pensioenstelsel en het herstel van het begrotingstraject te verzekeren met het oog op het behoud en het herstel van het pensioen als intergenerationeel contract (*ibid*., p. 16). Daarnaast beogen zij de pensioenstelsels voor werknemers, zelfstandigen en ambtenaren te harmoniseren en de werkgelegenheidsgraad te verhogen via een versterking van de band tussen de arbeidsprestaties en het pensioen (*ibid*., pp. 18 en 24).

2. Ten aanzien van de omvang van het beroep tot vernietiging en de vordering tot schorsing

B.3.1. Het Hof moet de omvang van het beroep tot vernietiging – en dus van de vordering tot schorsing – vaststellen uitgaande van de inhoud van het verzoekschrift en in het bijzonder op basis van de uiteenzetting van de middelen. Het Hof beperkt zijn onderzoek tot de bepalingen waartegen middelen zijn gericht.

B.3.2. Uit de uiteenzetting van het middel blijkt dat de grieven van de verzoekende partijen enkel betrekking hebben op de artikelen 46, 50, eerste lid, 82, 83, 90, 91, 94, 142, 143, 144, 145, 146, 1°, 147, 148, 149, in zoverre het een nieuw tweede lid, *b*) tot *d*), invoegt in artikel 88 van de wet van 28 december 2011 « houdende diverse bepalingen », 151, 152, 153, 155 en 156.

B.3.3. Het Hof beperkt zijn onderzoek bijgevolg in die mate.

NIET VERBETERDE KOPIE

3. Ten aanzien van de bestreden bepalingen

B.4.1. De artikelen 46 en 50, eerste lid, van de wet van 30 mei 2026 voorzien in een geleidelijke verlenging van de referentiewedde voor de berekening van de pensioenen van militairen. Zij bepalen :

« Art. 46. Artikel 27*bis* van de wetten op de militaire pensioenen, gecoördineerd op 11 augustus 1923, ingevoegd bij de wet van 28 februari 2007 en gewijzigd bij de wet van 31 juli 2013, wordt aangevuld met een tweede en derde lid luidende als volgt :

‘ De in het eerste lid worden bedoelde pensioenen en uitgestelde pensioenen worden, in functie van het geboortejaar, berekend op basis van een referentiewedde die gelijk is aan de gemiddelde wedde van het aantal laatste loopbaanjaren vermeld in de tweede kolom van de in het derde lid bedoelde tabel of van de volledige duur van de loopbaan als die minder dan dit aantal jaren bedraagt.

De in het tweede lid bedoelde referentiewedde wordt als volgt vastgesteld :

Geboortejaar	Referentieperiode
1961 of vroeger	5 jaar
1962 - 1970	10 jaar
1971	11 jaar
1972	12 jaar
1973	13 jaar
1974	14 jaar
1975	15 jaar
1976	16 jaar
1977	17 jaar
1978	18 jaar
1979	19 jaar
1980	20 jaar
1981	21 jaar
1982	22 jaar
1983	23 jaar
1984	24 jaar
1985	25 jaar
1986	26 jaar
1987	27 jaar
1988	28 jaar
1989	29 jaar
1990	30 jaar
1991	31 jaar
1992	32 jaar

NIET VERBETERDE KOPIE

1993	33 jaar
1994	34 jaar
1995	35 jaar
1996	36 jaar
1997	37 jaar
1998	38 jaar
1999	39 jaar
2000	40 jaar
2001	41 jaar
2002	42 jaar
2003	43 jaar
2004	44 jaar
2005 of later	45 jaar

».

« Art. 50. Dit boek treedt in werking op 1 januari 2027 ».

B.4.2. De artikelen 82, 83, 90, 91 en 94 van de wet van 30 mei 2026 betreffen de afschaffing van het pensioen wegens medische ongeschiktheid. Zij bepalen :

« Art. 82. De bepalingen van deze afdeling zijn, vanaf 1 juni 2026 en niettegenstaande elke andere wettelijke, reglementaire of contractuele bepaling, toepasselijk op elke persoon wiens diensten recht geven op een rustpensioen toegekend met toepassing van een pensioenregeling van de overheidssector en waarvan de last gedragen wordt door :

1° de Staatskas;

2° de provincies;

3° de gemeenten en de verenigingen van gemeenten;

4° de aan de provincies en de gemeenten ondergeschikte organismen en de verenigingen van deze organismen;

5° de instellingen waarop het koninklijk besluit nr. 117 van 27 februari 1935 tot vaststelling van het statuut der pensioenen van het personeel der zelfstandige openbare inrichtingen en der regieën ingesteld door de Staat van toepassing is;

6° de instellingen van openbaar nut waarop de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut van toepassing is;

7° de instellingen waarop de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbenden toepasselijk is verklaard;

8° het Fonds voor de pensioenen van de federale politie;

NIET VERBETERDE KOPIE

9° het Gesolidariseerd pensioenfonds van de provinciale en plaatselijke besturen;

10° elke andere overheid, organisme of instelling die de last draagt van een pensioen bedoeld in artikel 38 van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen.

In afwijking van het eerste lid, 10°, zijn de bepalingen van deze afdeling niet van toepassing :

1° op de personen die op rust gesteld worden als personeelslid van :

a) de ‘ Belgischer Rundfunk ’;

b) de Vlaamse Radio- en Televisieomroep-organisatie;

c) de ‘ Société wallonne des eaux ’;

d) De Watergroep;

e) het ‘ Centre hospitalier universitaire de Liège ’, met uitzondering van de personeelsleden van deze instelling die aanspraak kunnen maken op een rustpensioen ten laste van de Staatskas of van het Gesolidariseerd pensioenfonds van de provinciale en plaatselijke besturen;

f) het Universitair Ziekenhuis Gent;

g) De Vlaamse Waterweg NV;

h) elk ander organisme waarvan de pensioenregeling, krachtens artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, vastgesteld wordt door de bevoegde Gemeenschap of Gewest en dat niet aangesloten is bij het in het eerste lid, 6°, bedoelde gemeenschappelijk pensioenstelsel;

2° Op de leden van het beroepspersoneel van de gewezen kaders in Afrika.

Art. 83. De in artikel 82 bedoelde personen die na 30 april 2026 in ruste gesteld worden wegens medische ongeschiktheid kunnen geen aanspraak maken op een rustpensioen tenzij zij de wettelijke pensioenleeftijd hebben bereikt of de voorwaarden voor het verkrijgen van een onmiddellijk of uitgesteld pensioen vervullen, zoals bepaald in artikel 46 van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen, of indien zij de bijzondere voorwaarden voor het verkrijgen van een rustpensioen wegens leeftijd of dienstanciënniteit vervullen die van toepassing zijn op de personeelscategorie waartoe zij behoren.

Onder inruststelling wegens medische ongeschiktheid wordt elke vorm van inruststelling begrepen wegens een lichamelijke of mentale gezondheidsproblematiek ».

« Art. 90. In artikel 2, *A*, van de wetten op de militaire pensioenen, gecoördineerd op 11 augustus 1923, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 25 mei 2000, wordt de bepaling onder 4° opgeheven.

NIET VERBETERDE KOPIE

Art. 91. In artikel 3 van dezelfde wetten, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 28 februari 2007, wordt het punt *C* opgeheven ».

« Art. 94. In artikel 117 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° paragraaf 1, vervangen bij de wet van 21 mei 1991, wordt vervangen als volgt :

‘ § 1. Het ambt van het personeelslid dat een vaste of inzake pensioenen daarmee gelijkgestelde benoeming heeft verkregen of de hoedanigheid van kandidaat-militair heeft verworven, wordt door zijn werkgever beëindigd indien de in paragraaf 2 bedoelde bevoegde medische instantie beslist dat het personeelslid voor onbepaalde tijd medisch ongeschikt is om op een regelmatige wijze zijn functies te vervullen.

De in het eerste lid bedoelde beslissing tot ongeschiktheid kan pas genomen worden nadat de bevoegde medische instantie voorafgaandelijk vastgesteld heeft dat de werkgever waarvan het personeelslid afhangt de nodige inspanningen heeft geleverd om de werkpost aan te passen of om het personeelslid weder tewerk te stellen.

De bevoegde medische instantie mag op elk tijdstip beslissen om het dossier van het voor een bepaalde tijd ongeschikt verklaarde personeelslid opnieuw te evalueren. Deze instantie bepaalt bij elke tijdelijke ongeschiktverklaring de maximale termijn waarbinnen een nieuwe evaluatie plaatsvindt, mits daarbij een maximumtermijn van achttien maanden te respecteren. De bevoegde medische instantie onderzoekt het dossier van het tijdelijk ongeschikt verklaarde personeelslid ten laatste één maand voor het verstrijken van de bij de vorige evaluatie bepaalde maximumtermijn.

Het tijdelijk ongeschikt verklaarde personeelslid mag steeds een nieuwe evaluatie aanvragen op voorwaarde dat er ten minste zes maanden zijn verstreken sinds de vorige evaluatie.

De bepalingen van deze paragraaf zijn niet van toepassing op de leden van de rechterlijke orde, van het Grondwettelijk Hof, van de Raad van State en van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. ’;

2° in paragraaf 2, eerste lid, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 12 mei 2024, worden de woorden ‘ De ongeschiktheid die rechten op een definitief of tijdelijk voortijdig pensioen ten laste van de Staat, de provinciën, de gemeenten, (de agglomeraties van gemeenten, de federaties van gemeenten, de commissies voor de cultuur,) de commissies van openbare onderstand, de inrichtingen van openbaar nut beoogd bij de wet van 15 maart 1954, en de provinciale en gemeentelijke instellingen van openbaar nut openstelt, ’ vervangen door de woorden ‘ De gezondheidsredenen of de medische ongeschiktheid die aanleiding kunnen geven tot de stopzetting van een ambt ’;

3° in paragraaf 3, ingevoegd bij de wet van 15 juli 1977 en gewijzigd bij de wetten van 15 mei 1984, 21 mei 1991 en 30 maart 2001, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

a) het eerste lid wordt vervangen als volgt :

NIET VERBETERDE KOPIE

‘ De administratieve of gerechtelijke beslissing, of die uitgaande van enige andere overheid bevoegd tot het benoemen tot een ambt bezoldigd ten laste van een in paragraaf 2, eerste lid, vermelde macht, die de stopzetting van het ambt wegens medische ongeschiktheid tot gevolg heeft, heeft uitwerking bij het verstrijken van de laatste dag van de maand gedurende welke de in eerste aanleg gewezen beslissing van het bevoegd medisch overheidsorgaan aan de betrokkene bekend werd gemaakt wanneer het een beslissing betreft waartegen geen hoger beroep is ingesteld of wanneer deze na beroep is bevestigd, of bij het verstrijken van de laatste dag van de maand gedurende welke de beslissing van het medisch overheidsorgaan van hoger beroep aan de betrokkene bekend werd gemaakt wanneer deze de beslissing in eerste aanleg gewezen teniet doet. ’;

b) in het tweede lid worden de volgende wijzigingen aangebracht :

- het woord ‘ oppensioenstelling ’ wordt telkens vervangen door de woorden ‘ stopzetting van het ambt ’;

- de woorden ‘ later mag zijn dan de eerste dag van de maand die volgt op de bekendmaking aan de betrokkene van de in beroep gewezen beslissing. ’ vervangen door de woorden ‘ later uitwerking mag krijgen dan bij het verstrijken van de laatste dag van de maand waarin de in beroep gewezen beslissing aan de betrokkene werd bekend gemaakt. ’;

c) het derde lid wordt opgeheven;

4° een paragraaf 3/1 wordt ingevoegd luidende :

‘ § 3/1. Behalve voor HR Rail en voor de diensten, instellingen en organismen waarvoor de federale overheid bevoegd is tot het vaststellen van de regeling die betrekking heeft op het administratief statuut, met uitzondering van de leden bedoeld in paragraaf 1, vijfde lid, zijn de paragrafen 1 tot 3 slechts van toepassing onder voorbehoud van andersluidende statutaire bepalingen. ’;

5° in paragraaf 4, ingevoegd bij de wet van 15 mei 1984 en gewijzigd bij de wet van 18 mei 2024, wordt het eerste lid vervangen als volgt :

‘ Indien de betrokkene die ongeschikt verklaard werd, zonder een pensioenaanvraag in te dienen overlijdt binnen één jaar te rekenen vanaf de datum waarop zijn ambt wegens ongeschiktheid overeenkomstig paragraaf 3 werd beëindigd, wordt het pensioen hem ambtshalve toegekend en worden de pensioenachterstallen bij zijn nalatenschap gevoegd, op voorwaarde dat hij, bij de stopzetting van zijn ambt, de wettelijke pensioenleeftijd had bereikt of de voorwaarden voor het verkrijgen van een vervroegd pensioen vervulde, zoals bepaald in artikel 46 van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen ’ ».

B.4.3. De artikelen 142, 143, 144, 145, 146, 1°, 147, 148, 149, 151, 152, 153, 155 en 156 van de wet van 30 mei 2026 betreffen de uitdoving van de preferentiële pensioenleeftijd voor militairen en de omzetting van de ambtshalve opruststelling naar een opruststelling op aanvraag. Zij bepalen :

NIET VERBETERDE KOPIE

« Art. 142. In het opschrift van titel 1 van de wetten op de militaire pensioenen, gecoördineerd op 11 augustus 1923, worden de woorden ‘ wegens dienstouderdom ’ opgeheven.

Art. 143. Artikel 2 van dezelfde wetten, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 25 mei 2000, wordt vervangen als volgt :

‘ Ongeacht hun graad kunnen de militairen hun rechten op pensioen doen gelden zodra zij de leeftijds- en loopbaanvoorwaarden vervullen zoals bedoeld in artikel 46 van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen. ’.

Art. 144. In artikel 3, eerste lid, van dezelfde wetten, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 3 februari 2003, worden de *litterae A* en *B* opgeheven, onverminderd de toepassing van artikel 90 van de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen.

Art. 145. In artikel 4 van dezelfde wetten, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 31 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het vierde lid worden de woorden ‘ doorgebrachte tijd ’ vervangen door de woorden ‘ doorgebrachte tijd vóór 1 januari 2027 ’;

2° in het zesde lid wordt het woord ‘ anciënniteitspensioen ’ vervangen door het woord ‘ pensioen ’;

3° het zesde lid wordt aangevuld met de volgende zin :

‘ De in dit lid bedoelde tijdsbonificatie wordt in het pensioen verrekend aan het tantième 1/60e. ’ ».

« Art. 146. In artikel 115 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, laatstelijk gewijzigd bij het koninklijk besluit van 11 december 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° het eerste, het tweede, het vierde en het vijfde lid worden opgeheven; ».

« Art. 147. Artikel 116 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 19 mei 1998, wordt opgeheven ».

« Art. 148. Artikel 46, § 1, tweede lid, van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen, vervangen bij de wet van 13 december 2012 en gewijzigd bij de wetten van 5 mei 2014 en 18 december 2015, wordt aangevuld met de bepalingen onder 4° en 5°, luidende :

‘ 4° eveneens in aanmerking genomen, voor de militairen van het actief kader die tot het varend personeel der luchtvaart behoord hebben, de dienstjarentoeslag gelijk aan de bij dat varend personeel doorgebrachte tijd zoals bedoeld in artikel 4, vierde lid, van de wetten op de militaire pensioenen, gecoördineerd op 11 augustus 1923. Deze toeslag mag maximum twaalf jaar belopen en wordt, in afwijking van voormeld artikel 4, vierde lid, eveneens toegekend voor de bij het varend personeel doorgebrachte tijd na 31 december 2026. Deze dienstjarentoeslag

NIET VERBETERDE KOPIE

wordt slechts toegekend voor zover betrokkene minstens 20 pensioenaanspraakverlenende dienstjaren als militair van het actief kader kan bewijzen en is niet van toepassing voor de uitgestelde pensioenen;

5° eveneens in aanmerking genomen, voor de militairen van het actief kader in dienst vanaf 1 januari 2009, de tijdsbonificatie van twee jaar zoals bedoeld in artikel 4, zesde lid, van de voormelde wetten op de militaire pensioenen. Deze tijdsbonificatie wordt slechts toegekend voor zover betrokkene minstens 20 pensioenaanspraakverlenende dienstjaren als militair van het actief kader kan bewijzen en is niet van toepassing voor de uitgestelde pensioenen. ' ».

« Art. 149. […]

b) kunnen de militairen beneden de rang van generaal-majoor in dienst op 1 januari 2027 hun pensioen opnemen vanaf de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin zij de leeftijd bereiken van :

1° 57 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1971;

2° 58 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1972;

3° 59 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1973;

4° 60 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1974;

5° 61 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1975;

6° 62 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1976;

7° 63 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1977;

8° 64 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1978;

9° 65 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1979;

10° 66 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1980;

c) kunnen de militairen met de rang van generaal-majoor in dienst op 1 januari 2027 hun pensioen opnemen vanaf de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin zij de leeftijd bereiken van :

1° 60 jaar voor de militairen geboren in 1968;

2° 61 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1969;

3° 62 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1970;

4° 63 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1971;

5° 64 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1972;

NIET VERBETERDE KOPIE

6° 65 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1973;

7° 66 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1974;

d) kunnen de militairen met de rang van luitenant-generaal in dienst op 1 januari 2027 hun pensioen opnemen vanaf de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin zij de leeftijd bereiken van :

1° 62 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1966;

2° 63 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1967;

3° 64 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1968;

4° 65 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1969;

5° 66 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1970;

[…] ».

« Art. 151. In afwijking van artikel 2 van de wetten op de militaire pensioenen, gecoördineerd op 11 augustus 1923, zoals vervangen bij artikel 143, worden de militairen beneden de rang van generaal-majoor in dienst op 1 januari 2027 ambtshalve op rust gesteld vanaf de eerste dag van de maand volgend op deze waarin zij de leeftijd bereiken van :

- 57 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1971;

- 58 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1972;

- 59 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1973;

- 60 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1974;

- 61 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1975;

- 62 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1976;

- 63 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1977;

- 64 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1978;

- 65 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1979.

- 66 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1980.

Art. 152. In afwijking van artikel 2 van de wetten op de militaire pensioenen, gecoördineerd op 11 augustus 1923, zoals vervangen bij artikel 143, worden de militairen met de rang van generaal-majoor in dienst op 1 januari 2027 ambtshalve op rust gesteld vanaf de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin zij de leeftijd bereiken van :

NIET VERBETERDE KOPIE

- 60 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1968;

- 61 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1969;

- 62 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1970;

- 63 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1971;

- 64 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1972;

- 65 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1973;

- 66 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1974;

- 67 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1975.

Art. 153. In afwijking van artikel 2 van de wetten op de militaire pensioenen, gecoördineerd op 11 augustus 1923, zoals vervangen bij artikel 143, worden de militairen met de rang van luitenant-generaal in dienst op 1 januari 2027 ambtshalve op rust gesteld vanaf de eerste dag van de maand volgend op deze waarin zij de leeftijd bereiken van :

- 62 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1966;

- 63 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1967;

- 64 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1968;

- 65 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1969;

- 66 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1970;

- 67 jaar voor de militairen geboren in het kalenderjaar 1971 ».

« Art. 155. Opgeheven worden :

- het besluit van de Regent van 6 februari 1950 betreffende de oproststelling van de officieren van de krijgsmacht;

- het koninklijk besluit van 22 april 1969 betreffende de inruststelling van de militairen beneden de rang van officier;

- het koninklijk besluit van 13 augustus 2004 betreffende de leeftijd van oprustpensioenstelling van officieren die bepaalde bijzondere functies bekleden ».

« Art. 156. Dit boek treedt in werking op 1 februari 2027 ».

NIET VERBETERDE KOPIE

4. Ten aanzien van de voorwaarden van de schorsing

B.5. Naar luid van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof dient aan twee voorwaarden te zijn voldaan opdat tot schorsing kan worden besloten :

- de middelen die worden aangevoerd moeten ernstig zijn;

- de onmiddellijke uitvoering van de bestreden maatregel moet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen berokkenen.

Daar de twee voorwaarden cumulatief zijn, leidt de vaststelling dat één van die voorwaarden niet is vervuld tot verwerping van de vordering tot schorsing.

B.6.1. Wat het risico van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel betreft, moet een schorsing van een wetsbepaling door het Hof kunnen voorkomen dat voor de verzoekende partij door de onmiddellijke toepassing van de bestreden norm een ernstig nadeel zou ontstaan dat bij een eventuele vernietiging van die norm niet of nog moeilijk zou kunnen worden hersteld.

B.6.2. Uit artikel 22 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 blijkt dat, om te voldoen aan de tweede voorwaarde van artikel 20, 1°, van die wet, de persoon die een vordering tot schorsing instelt, in zijn verzoekschrift concrete en precieze feiten moet uiteenzetten waaruit voldoende blijkt dat de onmiddellijke toepassing van de bepalingen waarvan hij de vernietiging vordert, hem een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen. Die persoon moet met name het bestaan van het risico van een nadeel, de ernst en de moeilijk te herstellen aard ervan en het verband tussen dat risico en de toepassing van de bestreden bepalingen aantonen.

B.7. De verzoekende partijen voeren met betrekking tot het moeilijk te herstellen ernstig nadeel allereerst aan dat zij door de bestreden bepalingen kort voor hun pensioen plots één, twee of drie jaar langer moeten werken, terwijl zij reeds een zware loopbaan achter de rug hebben en plannen hebben voor na hun pensionering.

B.8. De eerste, tweede, derde, vierde, zesde, zevende, achtste, negende, tiende, elfde, twaalfde en veertiende verzoekende partij zouden krachtens de regeling die van toepassing was

NIET VERBETERDE KOPIE

vóór de wet van 30 mei 2026 ambtshalve op rust worden gesteld respectievelijk op 1 oktober 2029, 1 oktober 2028, 1 januari 2028, 1 juli 2028, 1 juli 2029, 1 januari 2029, 1 januari 2030, 1 januari 2030, 1 januari 2028, 1 juli 2029, 1 juli 2028 en 1 oktober 2028. Aangezien het Hof uitspraak kan doen over het beroep tot vernietiging voor de eerste van die oorspronkelijke pensioendata verstrijkt, geldt ten aanzien van die verzoekende partijen dat het aangevoerde nadeel hoe dan ook geen nadeel is dat bij een eventuele vernietiging niet of nog moeilijk zou kunnen worden hersteld.

B.9.1. De vijfde, dertiende en vijftiende verzoekende partij zouden krachtens de regeling die van toepassing was vóór de wet van 30 mei 2026 ambtshalve op rust worden gesteld op 1 april 2027. Voor hen geldt dat de uitspraak van het Hof over het beroep tot vernietiging wellicht na die datum zal plaatsvinden. Behoudens in geval van een aanvaard ontslag, een ambtsontheffing, een langdurige schorsing of een langdurige afwezigheid wegens gezondheidsredenen, zullen zij desgevallend op het ogenblik van de uitspraak over het beroep tot vernietiging reeds een aantal maanden langer hebben gewerkt dan dat zij zouden hebben gewerkt indien de pensioenleeftijd niet was gewijzigd.

B.9.2. Het gegeven dat tijd in geval van een vernietiging niet kan worden teruggegeven, houdt nog niet in dat de vijfde, dertiende en vijftiende verzoekende partij persoonlijk een moeilijk te herstellen ernstig nadeel wordt berokkend. De omstandigheid dat zij desgevallend gedurende een beperkte bijkomende periode aan het werk zullen zijn, is niet per definitie een ernstig nadeel. Zij tonen niet aan dat zij fysiek of mentaal niet in staat zijn om hun beroep langer uit te oefenen en in zoverre dat verder een nadeel is, wordt dat ten dele gecompenseerd door de voordelen die er tegenover staan, waaronder met name de verloning.

Daarnaast brengen zij geen concrete en precieze feiten aan waaruit blijkt dat de vrije tijd die zij dreigen te verliezen, hen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel berokkent.

B.9.3. Ook ten aanzien van de vijfde, dertiende en vijftiende verzoekende partij geldt aldus dat het aangevoerde nadeel geen moeilijk te herstellen ernstig nadeel is.

B.10. Daarnaast beroepen de verzoekende partijen zich op het feit dat zij door de aanpassing van de referentiewedde een lager pensioen zullen ontvangen.

NIET VERBETERDE KOPIE

B.11. Los van het feit dat de verzoekende partijen nog niet met pensioen zijn, volstaat het vast te stellen dat het financieel nadeel dat voortvloeit uit de verlenging van de referentiewedde, op zich niet moeilijk te herstellen is.

B.12. Uit hetgeen voorafgaat, vloeit voort dat de verzoekende partijen niet aantonen dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden bepalingen hun een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Daar niet is voldaan aan de voorwaarden om tot schorsing over te gaan, dient het Hof in dit stadium van de procedure de excepties van de Ministerraad inzake het belang niet te onderzoeken.

NIET VERBETERDE KOPIE

Om die redenen,

het Hof

verwerpt de vordering tot schorsing.

Aldus gewezen in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 19 november 2026.

De griffier, De voorzitster,

Nicolas Dupont Joséphine Moerman

NIET VERBETERDE KOPIE